بررسی تعهد حرفه ای براساس متغیرهای دموگرافیک در دانشجویان پزشکی در دوره کارورزی در دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال ۱۴۰۴

هومن واحدی*۱ – حمیدرضا مهریار ۲– مرجان دشتی پور۳ – حمید واحدی۴ – نرگس علیزاده ۵– سحر پاریاب۶ – امید گرکز۷
۱–کمیته تحقیقات دانشجویی, دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران.نویسنده مسئول:hooman.vahedi321@gmail.com
۲–دانشیار طب اورژانس، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران
۳–استادیار روان شناسی، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۴–دانشیار گوارش، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۵–استادیار گوش و حلق و بینی، دانشکده پزشکی, دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران
۶–ارشد پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران
۷– ارشد اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران

مقدمه:
تعهد حرفه‌ای به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های اخلاق پزشکی، مجموعه‌ای از رفتارها، نگرش‌ها و ارزش‌هایی است که موجب ایجاد اعتماد، احترام و اطمینان در تعاملات پزشک با بیمار و جامعه می‌شود. پایبندی به اصول حرفه‌ای نه‌تنها کیفیت مراقبت‌های سلامت را بهبود می‌بخشد، بلکه زمینه‌ساز افزایش رضایت بیماران، ارتقای اعتبار نظام آموزش پزشکی و تقویت مسئولیت‌پذیری درمانگران است. این مفهوم در دوره کارورزی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ دوره‌ای که دانشجویان پزشکی بیشترین تماس مستقیم با بیماران را تجربه کرده و نقش مهمی در ارائه خدمات بالینی ایفا می‌کنند. بنابراین سنجش سطح تعهد حرفه‌ای در این گروه می‌تواند شاخص مناسبی برای ارزیابی اثربخشی برنامه‌های آموزشی و محیط بالینی باشد. مطالعه حاضر با همین هدف و به‌منظور بررسی میزان تعهد حرفه‌ای در دانشجویان پزشکی دوره کارورزی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه انجام شد.

مواد و روش‌ها:
این پژوهش به‌صورت توصیفی–تحلیلی و به روش سرشماری بر روی تمامی دانشجویان کارورز پزشکی در سال تحصیلی ۱۴۰۳–۱۴۰۴ انجام شد. ابزارهای گردآوری اطلاعات شامل چک‌لیست دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد تعهد حرفه‌ای کلایکمن و هنینگ و همکاران بود که روایی و پایایی آن در مطالعات متعدد تأیید شده است. پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ وارد شد و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفتند. برای بررسی ارتباط بین تعهد حرفه‌ای و متغیرهای دموگرافیک، از آزمون‌های مناسب در سطح معنی‌داری ۰.۰۵ استفاده شد.

نتایج:
در این مطالعه در مجموع ۱۲۳ نفر در مطالعه شرکت کردند که میانگین سنی شرکت کنندگان ۱.۷۳±۲۶.۰۶ سال بود که بیشتر شرکت کنندگان جنسیت مرد (۵۶.۱٪)۶۹، وضعیت تاهل مجرد (۷۱.۵٪)۸۸، غیربومی (۶۵.۹٪)۸۱، تحصیلات پدر بالای دیپلم (۶۸.۳٪)۸۴، تحصیلات مادر بالای دیپلم (۵۵.۳٪)۶۸، شغل پدر دولتی (۴۶.۹٪)۶۴، شغل مادر خانه دار (۵۷.۸٪)۷۱، محل سکونت خوابگاه (۴۳.۱٪)۵۳، سهمیه ورود منطقه دو (۳۸.۲٪)۴۷ و وضعیت اقتصادی متوسط (۷۴.۲٪)۶۹ بود. همچنین فقط بین محل سکونت (۰.۸۴۲) و سهمیه ورود به دانشگاه (۰.۶۸۵) با تعهد حرفه ای رابطه معنادار وجود نداشت در حالی با با بقیه متغیرها رابطه معنادار وجود داشت. بیشترین میانگین نمره تعهد حرفه ای در جنسیت زن ۵۳.۴۸±۴.۴۰، وضعیت تاهل متاهل ۵۱.۹۵±۸.۵۸، وضعیت بومی غیربومی ۵۰.۶۳±۷.۷۱، تحصیلات پدر بالای دیپلم ۵.۸۵±۷.۲۷، تحصیلات مادر بالای دیپلم ۵۲.۰۱±۶.۱۲، شغل پدر آزاد ۵.۳۴±۷.۷۲، شغل مادر شاغل ۵۱.۳۷±۸.۶۰، محل سکونت خوابگاه ۵۱.۲۷±۶.۳۹، سهمیه ورود جانباز و ایثارگر۵۳.۸۷±۴.۷۹ و وضعیت اقتصادی ضعیف ۵۳±۵.۱۳ بود. در این بخش نتایج نشان داد که بیشتری دانشجویان شرکت کننده نمره تعهد حرفه ای بالا (۷۶.۳)۸۱داشتند و میانگین کلی نمره حرفه ای۳.۸۷±۵۵.۱۲ بود.

نتیجه‌گیری:
براساس یافته‌ها، سطح تعهد حرفه‌ای در میان دانشجویان پزشکی دوره کارورزی بالا بود که می‌تواند بیانگر اثربخشی برنامه‌های آموزشی و محیط بالینی دانشگاه باشد. با وجود این، تداوم برنامه‌ریزی و اجرای اقدامات حمایتی برای حفظ این وضعیت و ارتقای بیشتر تعهد حرفه‌ای ضروری به‌نظر می‌رسد. پیشنهاد می‌شود کارگاه‌های اخلاق حرفه‌ای، آموزش مهارت‌های ارتباطی و بازخوردهای منظم آموزشی در برنامه‌های جاری تقویت شود.

کلیدواژه‌ها: تعهد حرفه‌ای، دانشجو، پزشکی، اخلاق حرفه‌ای، علوم پزشکی ارومیه

رفرنس

1. Jabarifar SE, Khalifesoltani F, Hoseinpour K, Shamir H, Nilchian F. Evaluation of under-and post-graduate Dental students of Isfahan Faculty of Dentistry in relation to communication skills and professional ethics. Journal of Isfahan Dental School. 2012:770–6.
2. Farah-Franco S, Singer-Chang G, Deoghare H. Advancing the measurement of dental students' professionalism. Journal of dental education. 2017;81(11):1338–44.
3. Yang YF, Hoo JX, Tan JY, Lim LL. Multicomponent integrated care for patients with chronic heart failure: systematic review and meta-analysis. ESC Heart Failure.807–791:(2)10;2023 .
4. Azmand S, Ebrahimi S, Iman M, Asemani O. Learning professionalism through hidden curriculum: Iranian medical students' perspective. Journal of medical ethics and history of medicine. 2018;1